

Globálna pandémia, lokálne a medzinárodné konflikty, rastúce dopady na klimatické zmeny, migrácia, rôzne formy nespravodlivosti, situácia poznačená utrpením, ktoré zažili maloleté a zraniteľné osoby, rasizmus, násilie, prenasledovania a nárast nerovností v celom ľudstve. Z uvedeného vidno, že sa nachádzame v rozhodujúcom okamihu života Cirkvi a sveta. Pandémia COVIDu ešte prehĺbila existujúce nerovnosti. Zároveň táto globálna kríza oživila naše vedomie, že všetci sme na rovnakej lodi a že „utrpenie jedného spôsobuje ujmu všetkým.“ Celosvetová situácia vytvára skutočné výzvy, ale ponúka aj príležitosti na oživenie Cirkvi v kritickom momente ľudských dejín, v ktorom sa mnohé miestne cirkvi pýtajú, akou cestou ďalej ísť. V tomto kontexte predstavuje synodalita cestu, prostredníctvom ktorej môže byť Cirkev obnovená pôsobením Ducha Svätého, ak spoločne počúva, čo Boh chce povedať svojmu ľudu.

1. Synoda vo všeobecnosti: čo znamená synoda a synodalita?

„Synoda je staré, v Tradícii Cirkvi veľmi ctihodné slovo, ktorého význam odkazuje na tie najhlbšie témy Zjavenia. [...] Označuje tak cestu, ktorou spoločne kráča Boží ľud. Rovnako odkazuje aj na Pána Ježiša, ktorý sám seba predstavuje ako ‚cestu, pravdu a život‘ (Jn 14,6), a na skutočnosť, že kresťania boli v začiatkoch jeho nasledovania nazývaní stúpecami Cesty“ (porov. Sk 9, 2; 19, 9.23; 22, 4; 24, 14.22).“

Tento termín vychádza z gréckeho slova, ktorý by sme v slovenčine mohli rozdeliť na dve slová: spolu a kráčať. Akákoľvek synoda je teda podľa významu tohto gréckeho slova hlboko duchovnou skúsenosťou, že kráčať spolu, modlíme sa spolu, diskutujeme spolu, žijeme spolu.

Slovo synoda môže u mnohých ľudí pôsobiť nezrozumiteľne, preto je veľmi dôležité objasniť ľuďom jeho obsah a význam.

2. Aké sú ciele synody?

- Cieľom súčasnej synody je, aby celý Boží ľud **spoločne počúval**, čo Duch Svätý hovorí Cirkvi. Robíme to tak, že spoločne počúvame Božie slovo vo Svätom písme a živú Tradíciu Cirkvi, a potom počúvame jeden druhého, najmä tých, ktorí sú na okraji spoločnosti, pričom rozlišujeme znamenia čias.
- **Inšpirovať ľudí**, aby diskutovali o Cirkvi, ktorou sa máme stať. Nechať rozkvitnúť nádeje, podnietiť dôveru, obviazať rany, nadviazať nové a hlbšie vzťahy, učiť sa jeden od druhého, budovať mosty a osvietiť mysle, zahriať srdcia, navrátiť silu rukám pre naše spoločné poslanie.
- Cieľom synodálneho procesu nie je len jednoduchý súbor krokov, ktoré začnú a skončia, ako skôr **cesta skutočného rastu** k spoločenstvu a misii, ku ktorým Boh povoláva Cirkev.
- Táto spoločná cesta nás pozýva **obnoviť naše zmýšľanie** a naše cirkevné štruktúry, aby sme prežívali Božie povolanie pre Cirkev uprostred aktuálnych znakov čias.

Počúvanie celého Božieho ľudu pomôže Cirkvi prijať pastoračné rozhodnutia, ktoré budú čo možno najviac zodpovedať Božej vôli.

- Cieľom nie je poskytnúť dočasnú alebo *jednorazovú* skúsenosť, ale skôr ponúknuť príležitosť pre celý Boží ľud **spoločne rozlišovať** ako napredovať na ceste, ktorá nás povedie k tomu, aby sme boli dlhodobo a viac naplno synodálnou Cirkvou.
- Ide o proces zameraný na **pokorné, spoločné učenie sa** ako byť Cirkvou v treťom tisícročí, teda k čomu nás Boh povoláva.

Nepôjde o zhromažďovanie informácií o stave Cirkvi ale o vytvorenie priestoru pre spoločné stretnutie sa v Cirkvi. Najväčším ovocím bude samotný proces, v ktorom sa cesta môže stať cieľom. Vzhľadom na situáciu pandémie, ktorá nás v mnohých smeroch izolovala sa nám prostredníctvom synody ponúka skvelá príležitosť ako vytvoriť priestor pre stretnutie a dialóg.

3. Kto sa môže zúčastniť?

V evanjeliách vidíme, ako Ježiš oslovuje všetkých. Neprináša spásu len ľuďom ako jednotlivcom, ale ako ľudu, ktorý zhromažďuje ako jediný Pastier celého stáda (*Jn 10, 16*). Ježiš nám svojím pôsobením ukazuje, že z Božieho plánu spásy nikto nie je vylúčený.

Z tohto dôvodu, hoci **všetci pokrstení** sú osobitne povolaní k účasti na synodálnom procese, **nikto** – bez ohľadu na svoju náboženskú príslušnosť – **by nemal byť vylúčený** z možnosti podeliť sa o svoj pohľad a skúsenosti, pokiaľ chce pomôcť Cirkvi na jej synodálnej ceste hľadania toho, čo je dobré a pravdivé. Platí to najmä pre tých, ktorí sú najviac zraniteľní alebo marginalizovaní.

4. Ako na to?

V nasledujúcich riadkoch sa nachádzajú odporúčania pre možný postup. Ide o užší výber z dokumentov, ktoré sú k dispozícii pre všetkých a to na webovej stránke synoda.sk. Zároveň však veľmi odporúčame oboznámiť sa aj s textami v plnom znení, ktoré poskytujú mnohé odpovede na otázky o tejto synode.

Zo strany kňaza sa očakáva:

- Pozvanie veriacich aby spoločne vykročili na cestu dialógu.
- Dať impulz a poskytnúť priestor, aby ľudia vedeli o spôsoboch a možnostiach zapojenia sa do procesu.
- Kňaz nemusí byť ten, kto tento proces riadi, ak vo farnosti nájde vhodných veriacich. Ak však takých nenájde, nech sa on sám stane moderátorom jednotlivých stretnutí.
- Hlavným protagonistom synody je Duch Svätý, preto je zvlášť dôležité, aby sa tento proces počúvania niesol v duchovnej atmosfére, ktorá podporuje otvorenosť pri zdieľaní a počúvaní. Vo svojej podstate by malo ísť o biblické, resp. modlitbové stretnutia.

NÁVRHY NA ORGANIZOVANIE

SYNODÁLNEHO KONZULTAČNÉHO STRETNUTIA

Synodálne konzultačné stretnutia možno organizovať medzi rôznymi skupinami vo farnosti alebo spojením rôznych ľudí z rôznych farností. Pri organizovaní konzultačných stretnutí môžu spolupracovať aj iné diecézne orgány alebo rehoľné či laické organizácie. Nasleduje všeobecný prehľad krokov, ktoré možno vykonať.

1. Navrhujeme vytvoriť **organizačný tím**, ktorý bude plánovať a realizovať konzultačný proces a stretnutia na miestnej úrovni, vrátane rozlišovania, ako osloviť ľudí a aké sú najvhodnejšie metódy na podporu dialógu a účasti v kontexte autentickej synodálnej skúsenosti.

2. K **účasti** možno povzbudiť prostredníctvom farských oznamov, sociálnych médií, listov atď. Snahu o identifikáciu a oslovenie tých, ktorí už dlhší čas nie sú v pravidelnom kontakte s cirkevným spoločenstvom, možno vyvinúť zvlášť za pomoci orgánov danej štvrte a miestnych cirkevných inštitúcií, ako sú školy a komunitné centrá. Je potrebné vynaložiť dostatočné úsilie na zapojenie tých, ktorí sú vylúčení, alebo ktorých hlasy sa často neberú do úvahy.

3. V ideálnom prípade by sa mali zúčastniť ľudia odrážajúci **rôznorodosť** komunit, skúseností, kultúr, veku a životného štýlu. Veľkosť skupín môže závisieť od miesta konania a počtu moderátorov.

4. Približne 2 – 3 týždne pred stretnutím by sa mal všetkým účastníkom poslať **prípravný materiál** na modlitbu a rozjímanie. Môže obsahovať krátke čítanie o princípoch synodality, hlavné otázky na rozjímanie a niekoľko návrhov na modlitbu a rozlišovanie ohľadom týchto otázok, vrátane odporúčaných úryvkov z Písma. Účastníci by mali byť informovaní aj o metóde, ktorá sa bude používať na synodálnom stretnutí. Mali by si vyhradiť čas na osobnú prípravu s využitím všetkých týchto materiálov, pretože to je pre plodný dialóg rozhodujúce.

5. Hlavné **otázky na zamyslenie** by mali byť relevantné a stručné. Často je lepšie mať niekoľko otázok, ktoré sa dajú preskúmať do hĺbky, než veľa otázok, na ktoré by sa dali získať povrchné odpovede. Táto synoda kladie túto **základnú otázku**: Synodálna cirkev pri ohlasovaní evanjelia „kráča spoločne“. Ako sa toto „spoločné kráčanie“ uskutočňuje dnes vo vašej miestnej cirkvi? K akým krokom nás Duch pozýva, aby sme rástli v našom „spoločnom kráčaní“? (PD 26) Pri odpovediach na tieto otázky si máme:

- *spomenúť na naše skúsenosti*: Aké skúsenosti z našej miestnej cirkvi nám prichádzajú na myseľ pri tejto otázke?

- *rozobrať tieto skúsenosti hlbšie*: Aké radosti vám priniesli? S akými ťažkosťami a prekážkami ste sa stretli? Aké rany odhalili? Aké poznatky priniesli?

- *zozbierať ovocie, s ktorým sa chceme podeliť*: Kde v týchto skúsenostiach zaznieva hlas Ducha Svätého? Čo od nás Duch žiada? Aké sú body, ktoré treba potvrdiť, vyhládka na zmenu, kroky,

ktoré treba podniknúť? Kde sme zaregistrovali súhlas? Aké cesty sa otvárajú pre našu miestnu cirkev?

Pre účastníkov je často veľmi užitočné zamyslieť sa nad doterajšou cestou ich miestnej komunity. Aká bola história života viery ich spoločenstva? Akú cestu komunita prešla, aby sa dostala tam, kde je teraz? Ako ste pocítili Božiu prítomnosť? Spoločné spomínanie na minulosť často pomáha budovať spoločenstvo a usmerňovať ďalšiu cestu.

Bolo vypracovaných desať tém, ktoré majú pomôcť pri skúmaní tejto základnej otázky a ktoré zdôrazňujú niektoré významné aspekty „prežívanej synodality“ (PD 30). Otázky, ktoré sprevádzajú každú z desiatich tém, možno použiť ako východiskový bod alebo ako usmernenie na obohatenie konzultácie. Tieto otázky nájdete v 5. časti *Vademéka*, ale podrobnejšiu verziu nájdete v sprievodných materiáloch, ktoré sú k dispozícii na webovej stránke synody.

6. Treba zabezpečiť, aby bol dostatočný počet **moderátorov** skupín, v súlade so zvolenou metódou a formátom zberu príspevkov do konzultácie a aby boli primerane vyškolení na vedenie procesu. Mala by sa určiť aj skupina ľudí, ktorí pripravia zhrnutie celej konzultácie.

7. Počas stretnutia bude zásadnú úlohu zohrávať **spoločná modlitba a liturgia**. Vzájomné počúvanie je založené na počúvaní Božieho slova a Ducha Svätého. Môžeme použiť vhodné formy modlitby, aby sme prosili o Božie vedenie a inšpiráciu na prehĺbenie nášho vzájomného spoločenstva. Liturgia a spoločné rozjímanie nad Písmom môžu byť v tomto smere veľmi užitočnými nástrojmi.

8. Na **skupinový dialóg** možno použiť vhodnú metódu, ktorá odráža princípy synodality. Napríklad metóda **duchovného rozhovoru** podporuje aktívnu účasť, pozorné počúvanie, reflexívny rozhovor a duchovné rozlišovanie. Účastníci vytvoria malé skupiny, približne 6 – 7 ľudí z rôznych prostredí. Táto metóda trvá najmenej hodinu a pozostáva z troch častí. V prvej časti sa každý postupne podelí o ovocie svojej modlitby v súvislosti s otázkami na zamyslenie, ktoré boli predtým rozoslané (pozri č. 5 tohto dodatku). V tejto fáze sa nediskutuje; účastníci jednoducho hlboko počúvajú každého účastníka a pozorujú, ako Duch Svätý pôsobí v nich samých, v osobe, ktorá hovorí, a v celej skupine. Potom nasleduje čas ticha na pozorovanie pohybov vo vlastnom vnútri. V druhej časti sa účastníci podelia o to, čo ich v prvom bloku a počas ticha najviac zaujalo. Môže sa viesť aj dialóg, ale so zachovaním rovnakého duchovného zamerania. Po tomto bloku nasleduje čas ticha. V treťom bloku sa účastníci zamyslia nad tým, čo ich v rozhovore vnútorne zasiahlo a čo sa ich najviac dotklo. Zaznamenané sú aj nové poznatky a otázky, ktoré ešte neboli zodpovedané. Rozhovor môžu ukončiť spontánne modlitby vďaky. Každá malá skupina bude mať spravidla moderátora a zapisovateľa, ktorý bude robiť poznámky (podrobný opis tohto procesu nájdete na webovej stránke Biskupskej synody).

9. Po skončení skupinového dialógu by ho účastníci mali **zhodnotiť** a podeliť sa o svoje skúsenosti z tohto procesu vo svojej malej skupine. Aké boli ich skúsenosti? Aké boli pozitíva a negatíva? Čo nové mohli pochopiť? Čo sa naučili o synodálnom štýle? Ako bol Boh prítomný a pôsobil počas ich spoločného času?

10. Účastníci by sa potom mali dohodnúť na **spätnej väzbe**, ktorá sa má oznámiť organizačnému/facilitačnému tímu. Ako základ pre túto spätnú väzbu na miestnej úrovni možno použiť usmerňujúce otázky pre diecéznu syntézu opísané v 4. časti *Vademéka* (pozri tiež prílohu D).

11. Všetci účastníci sa potom môžu stretnúť, aby uzavreli stretnutie. Zástupca každej malej skupiny sa môže stručne podeliť o svoje skúsenosti. Účastníci by mali byť informovaní o ďalšej fáze synodálneho procesu, aby vedeli, ako môže ich príspevok pomôcť celej Cirkvi. Odporúča sa, aby sa stretnutie ukončilo modlitbou alebo ďakovnou piesňou.

12. Po stretnutí sa môžu členovia organizačného/facilitačného tímu stretnúť, aby zhodnotili celú skúsenosť a pripravili zhrnutie na základe spätnej väzby od všetkých malých skupín. Svoju syntézu potom môžu poslať diecéznemu referentovi (referentom).

13. Ak sa niektorí ľudia nemôžu zúčastniť na stretnutí osobne alebo na diaľku, treba vynaložiť maximálne úsilie, aby sa s nimi dalo spojiť prostredníctvom textových správ, telefonátov, rozhlasového vysielania alebo iných vhodných prostriedkov. Je dôležité, aby sme sa snažili počúvať hlasy všetkých, najmä tých, ktorí sú na okraji spoločnosti.

Ďalšie zdroje nájdete na webovej stránke Biskupskej synody.

Metodológia procesu diecéznej synody

Jednotlivci a skupiny sú povzbudzovaní k tomu, aby sa zúčastnili na synodálnom procese prostredníctvom svojej farnosti.

V každej farnosti by sa stretnutia mali organizovať tak, aby sa podporila plodnejšia synodálna skúsenosť v miestnom kontexte. V ideálnom prípade by sa mohlo zorganizovať niekoľko „synodálnych konzultačných stretnutí“ pre tú istú skupinu účastníkov, aby mohli ísť viac do hĺbky a viesť širší dialóg. Prípadne by sa mohli zorganizovať nové skupiny, aby mohlo počúvať a zapojiť sa viac ľudí s väčšou rozmanitosťou názorov a skúseností.

Svoju spätnú väzbu na konzultácie môžu poskytnúť aj jednotlivci, a to tak, že ju oznámia priamo diecéze. V prípade jednotlivých príspevkov do konzultácií by sa mali včas rozposlať príslušné informácie a materiály, aby sa vyjadrené názory mohli zahrnúť do diecéznej syntézy. Skúsenosti spoločenstva v rámci synodálneho procesu sa majú podporovať viac ako individuálne príspevky, pretože lepšie vyjadrujú synodálneho ducha spoločného kráčania. V tomto zmysle možno navrhnúť videozáznamy, videokonferencie, úvahy nad Písmom a modlitby pre tých, ktorí prispievajú individuálne, aby sa viac spojili so skúsenosťou synodality.

Organizovanie synodálnych konzultačných stretnutí, na ktorých sa zúčastní niekoľko farností, môže byť dobrým spôsobom, ako spojiť rozličné skupiny ľudí z rôznych sociálnych a ekonomických prostredí, etnických skupín, vekových kategórií skupín, atď. Dve alebo viaceré farnosti sa môžu spojiť a naplánovať sériu spoločných synodálnych konzultačných stretnutí. Svoje zdieľanie môžu zamerať na určitú významnú spoločnú skúsenosť, ako napríklad výzvy, ktorým čelia ako kresťania,

d'alej na to, že sú cirkvou uprostred pandémie COVID-19, alebo na niečo, čo súvisí s ich kontextom. Môže sa tiež vytvoriť organizačný tím pre viaceré farnosti.

Zároveň vás povzbudzujeme, aby ste, ak je to možné, začlenili tému synodality a tento synodálny proces konzultácií do už naplánovaných miestnych alebo diecéznych stretnutí a zhromaždení. V tomto zmysle môže diecézna fáza synodálneho procesu obohatiť existujúci pastoračný program na roky 2021-2022 a inšpirovať aj niektoré nové prvky.

Neformálny rozmer synodálneho procesu

Vzájomné počúvanie je obohatené o vzájomné spoznávanie sa a spoločné zdieľanie života. Pred začatím stretnutí a vzájomným rozhovorom môže byť veľmi užitočné zdieľať nejakú spoločnú činnosť.

Príkladom spoločných aktivít môže byť spoločná púť, sociálna alebo charitatívna pomoc alebo jednoducho spoločný obed či večera. Okrem rozvíjania vzájomnej dôvery medzi účastníkmi by to mohlo napomôcť k tomu, aby sa zvýšila spoluúčasť a zapojenie ľudí, ktorých viac láka praktická činnosť než intelektuálna diskusia.

Tento prístup nasleduje príklad Ježiša, ktorý zhromažďoval svojich učeníkov, aby spoločne stolovali, spoločne kráčali alebo jednoducho strávili spolu čas. Môže byť preto dôležité poskytnúť účastníkom dostatok času a primeraný priestor na to, aby spolu zdieľali jedlo a občerstvenie, čím sa predĺži zážitok vzájomného počúvania v menej formálnej a spontánnejšej výmene názorov počas prestávok. To môže otvoriť dvere plodnejšej spoluúčasti ľudí, ktorí sa na formálnych stretnutiach cítia menej pohodlne, ako aj poskytnúť príležitosť na slobodnejšie vyjadrenie sa k niektorým témam.

Účasť na športových, kultúrnych, spoločenských a charitatívnych aktivitách môže prispieť k budovaniu spoločenstva medzi účastníkmi a obnovovať Cirkev prostredníctvom nových skúseností bratstva.

Hlavná otázka pre konzultácie

Táto synoda kladie túto základnú otázku: **Synodálna cirkev pri ohlasovaní evanjelia „kráča spoločne“.** Ako sa toto „spoločné kráčanie“ uskutočňuje dnes vo vašej miestnej cirkvi? Aké kroky nás Duch vyzýva urobiť, aby sme rástli v našom „spoločnom kráčaní“?

Pri hľadaní odpovede na túto otázku sme vyzvaní k tomuto:

- Pripomenúť si naše skúsenosti: Aké skúsenosti našej miestnej cirkvi nám prichádzajú na myseľ pri tejto otázke?
- Hlbšie preskúmať tieto skúsenosti: Akú radosť vo vás vyvolali? Na aké ťažkosti a prekážky ste narazili? Aké zranenia odhalili? Aké poznatky z nich vyplynuli?
- Pozbierať plody, o ktoré sa treba podeliť: Kde v týchto skúsenostiach zaznieva hlas Ducha Svätého? Čo od nás Duch žiada? Aké názory treba potvrdiť, aké sú vyhliadky na zmenu, aké kroky

treba urobiť? V čom zaznamenávame zhodu (konsenzus)? Aké cesty sa otvárajú pre našu miestnu Cirkev?

Aby sme ľuďom pomohli lepšie preskúmať túto základnú otázku, v nasledujúcich tematických okruhoch poukážeme na niektoré významné aspekty „prežívanej synodality“ (PD 30). Pri odpovediach na tieto otázky je užitočné si uvedomiť, že „spoločné kráčanie“ sa uskutočňuje dvoma hlboko prepojenými spôsobmi. Po prvé, kráčame spolu, jeden s druhým ako Boží ľud. Po druhé, kráčame spolu ako Boží ľud s celou ľudskou rodinou. Tieto dve perspektívy sa navzájom obohacujú a pomáhajú pri našom spoločnom rozlišovaní smerom k hlbšiemu spoločenstvu a plodnejšej misii.

Otázky, ktoré sprevádzajú každú z nasledujúcich desiatich tém, môžete použiť ako východisko alebo užitočné usmernenie. Vaše rozhovory a dialóg sa však nemusia obmedzovať len na nižšie uvedené otázky:

1. SPOLOČNÍCI NA CESTE

V Cirkvi a v spoločnosti ideme bok po boku po rovnakej ceste. Kto sú v našej miestnej cirkvi tí, ktorí „kráčajú spoločne“? Kto sú tí, ktorí sa zdajú byť čo najviac od seba vzdialení? Ako máme rásť ako spoločníci? Ktoré skupiny alebo jednotlivci zostávajú na okraji?

2. POČÚVANIE

Počúvanie je prvým krokom, no vyžaduje si otvorenú myseľ a srdce bez predsudkov. Ako k nám Boh hovorí prostredníctvom hlasov, ktoré niekedy ignorujeme? Ako sú vypočutí laici, najmä ženy a mladí ľudia? Čo uľahčuje alebo bráni nášmu počúvaniu? Ako pozorne počúvame tých, ktorí sú na periférii? Ako je začlenený prínos zasvätených mužov a žien? Aké sú niektoré obmedzenia našej schopnosti počúvať, najmä tých, ktorí majú iné názory ako my? Aký priestor dávame hlasu menším, najmä tých, ktoré zažívajú chudobu, marginalizáciu alebo sociálne vylúčenie?

3. VYJADRENIE NÁZORU

Každý je pozvaný hovoriť s odvahou a *parrésiou*, to znamená v slobode, pravde a láske. Čo nám umožňuje alebo bráni hovoriť odvážne, úprimne a zodpovedne v našej miestnej cirkvi a v spoločnosti? Kedy a ako dokážeme povedať, čo je pre nás dôležité? Aký je náš vzťah s miestnymi médiami (nielen katolíckymi)? Kto hovorí v mene kresťanského spoločenstva a ako sa vyberá?

4. SLÁVENIE

„Spoločné kráčanie“ je možné len vtedy, ak je založené na spoločnom počúvaní Božieho slova a slávení Eucharistie. Ako modlitba a liturgické slávenie inšpirujú a usmerňujú náš spoločný život a poslanie v našom spoločenstve? Ako inšpirujú k najdôležitejším rozhodnutiam? Ako podporujeme aktívnu účasť všetkých veriacich na liturgii? Aký priestor sa dáva účasti na službe lektora a akolytu?

5. ZDIEĽANIE ZODPOVEDNOSTI ZA NAŠU SPOLOČNÚ MISIU

Synodalita slúži misii Cirkvi, na ktorej sú povolani podieľať sa všetci jej členovia. Keďže sme všetci misionárskymi učeníkmi, ako je každý pokrstený človek povolaný podieľať sa na misii Cirkvi? Čo

bráni pokrsteným, aby sa aktívne podieľali na misii? Ktoré oblasti misie zanedbávame? Ako podporuje spoločenstvo svojich členov, ktorí rôznymi spôsobmi slúžia spoločnosti (sociálna a politická angažovanosť, vedecký výskum, vzdelávanie a výchova, napomáhanie sociálnej spravodlivosti, ochrana ľudských práv, starostlivosť o životné prostredie atď.)? Ako Cirkev pomáha týmto členom, aby svoju službu spoločnosti prežívali misijným spôsobom? Ako sa robí rozlišovanie o misijných rozhodnutiach a kto ich robí?

6. DIALÓG V CIRKVI A SPOLOČNOSTI

Dialóg si vyžaduje vytrvalosť a trpezlivosť, ale umožňuje aj vzájomné porozumenie. Do akej miery sa rôzne národy, ktoré sú súčasťou nášho spoločenstva, stretávajú pri vzájomnom dialógu? Aké sú miesta a prostriedky dialógu v našej miestnej cirkvi? Ako podporujeme spoluprácu so susednými diecézami, rehoľnými spoločenstvami v danej oblasti, laickými združeniami a hnutiami atď.? Ako sa vyrovnávame s rozdielnymi pohľadmi, konfliktmi a ťažkosťami? Akým konkrétnym problémom v Cirkvi a spoločnosti by sme mali venovať väčšiu pozornosť? Aké skúsenosti s dialógom a spoluprácou máme s veriacimi iných náboženstiev a s tými, ktorí nemajú náboženskú príslušnosť? Ako Cirkev vedie dialóg s inými oblasťami spoločnosti a ako sa od nich učí: zo sféry politiky, ekonomiky, kultúry, občianskej spoločnosti a od ľudí žijúcich v chudobe?

7. EKUMENIZMUS

Dialóg medzi kresťanmi rôznych konfesíí, ktorých spája jeden krst, má na synodálnej ceste osobitné miesto. Aké vzťahy má naše cirkevné spoločenstvo s príslušníkmi iných kresťanských tradícií a denominácií? Čo máme spoločné a ako kráčame spoločne? Aké ovocie sme získali zo spoločného kráčania? Aké sú ťažkosti? Ako môžeme urobiť ďalší krok, aby sme pokročili na našej spoločnej ceste?

8. AUTORITA A SPOLUÚČASŤ

Synodálna cirkev je cirkev participatívna a spoluzodpovedná. Ako môže naše cirkevné spoločenstvo stanoviť ciele, ktoré treba dosiahnuť, spôsob ich dosiahnutia a kroky, ktoré treba podniknúť? Ako sa v našej miestnej cirkvi vykonáva autorita alebo správa? Ako sa v praxi uplatňuje tímová práca a spoluzodpovednosť? Ako sa vykonáva hodnotenie a kto ho vykonáva? Ako sú podporované laické služby a zodpovednosť laikov? Máme plodné skúsenosti so synodalitou na miestnej úrovni? Ako fungujú synodálne orgány na úrovni miestnej cirkvi (pastoračné rady vo farnostiach a diecézach, kňazská rada, atď.)? Ako môžeme posilniť synodálnejší prístup v našej spoluúčasti a vodcovstve?

9. ROZLIŠOVANIE A ROZHODOVANIE

V synodálnom štýle prijímame rozhodnutia prostredníctvom rozlišovania toho, čo Duch Svätý hovorí prostredníctvom celého nášho spoločenstva. Aké metódy a postupy používame pri rozhodovaní? Ako ich možno zlepšiť? Ako podporujeme spoluúčasť na rozhodovaní v rámci hierarchických štruktúr? Pomáhajú nám naše metódy rozhodovania počúvať celý Boží ľud? Aký je vzťah medzi konzultáciou a rozhodovaním a ako ich uplatňujeme v praxi? Aké nástroje a postupy používame na podporu transparentnosti a zodpovednosti? Ako môžeme rásť v spoločnom duchovnom rozlišovaní?

10. FORMOVANIE V SYNODALITE

Synodalita zahŕňa vnímavosť voči zmenám, formáciu a neustále učenie sa. Ako naše cirkevné spoločenstvo formuje ľudí, aby boli schopnejší „spoločne kráčať“, počúvať jeden druhého, zúčastňovať sa na misii a zapájať sa do dialógu? Aká formácia sa ponúka na podporu rozlišovania a uplatňovania autority synodálnym spôsobom?

Na webovej stránke synody nájdete námety, ako tieto otázky klásť rôznym skupinám ľudí jednoduchým a pútavým spôsobom. Každá diecéza, farnosť alebo cirkevná skupina by sa nemala snažiť obsiahnuť všetky otázky, ale mala by rozlišovať a zamerať sa na tie aspekty synodality, ktoré sú v jej kontexte najdôležitejšie. Účastníkov povzbudzujeme, aby sa úprimne a otvorene podelili o svoje skúsenosti z reálneho života a aby spoločne uvažovali o tom, čo im Duch Svätý môže zjaviť prostredníctvom toho, o čo sa navzájom podelia.

POĎAKOVANIE

Úprimné slová vďaky patria všetkým, ktorí organizujú, koordinujú a zúčastňujú sa na tomto synodálnom procese. Vedení Duchom Svätým tvoríme živé kamene, z ktorých Boh buduje Cirkev, ktorú si želá pre tretie tisícročie (*1 Pt 2, 5*). Nech sa za nás prihovára preblahoslavená Panna Mária, Kráľovná apoštolov a Matka Cirkvi, keď spoločne kráčame po ceste, ktorú nám Boh predkladá. Tak ako v hornej sieni na Turíce, nech nás jej materinská starostlivosť a príhovor sprevádzajú pri budovaní nášho vzájomného spoločenstva, aby sme uskutočňovali našu misiu vo svete. Spolu s ňou hovoríme ako Boží ľud: „*Nech sa mi stane podľa tvojho slova*“ (*Lk 1, 38*).